

Personrätt

I juridiken kommer vi att stöta på olika "personer" som centralt begrepp, det är fysiska och juridiska personer, så därför är det bra att kort gå igenom dessa.

En fysisk person är en människa.

En juridisk person kan vara ett bolag, föreningar, dödsbo, stiftelser, kommun eller myndighet etc. En juridisk person är alltså något annat och inte riktigt en "person" på samma sätt som en fysisk person är en människa. Den juridiska personen är en "konstruktion", men kan inte föra talan och röra sig på egen hand i världen.

Däremot så kan både en fysisk och en juridisk person äga tillgångar har skulder, agera som part i domstol. Det innebär att båda kategorierna kan inträda sig rättigheter och skyldigheter. Mer om skillnaderna nedan.

Fysiska personer

En fysisk person är alltså en människa. Varje människa räknas som ett rättssubjekt som även har **rättskapacitet**. Ha man har rättskapacitet innebär att man kan inträda sig rättigheter och skyldigheter.

En fysisk person kan ingå avtal, ära, ta banklån etc. Däremot så skiljer vi på fysiska personers förmåga att göra dessa saker, genom att man, för de flesta avtal måste vara myndig. En sjuåring kan inte ingå avtal. Men en sjuåring har däremot rätt att ära sina föräldrar.

Därför måste man skilja på rättskapacitet och **rättslig handlingsförmåga**. Barnet har alltså rätt att ära sina föräldrar, t ex aktier, men kan inte förvalta dessa, t ex sälja. En omyndig behöver någon som agerar åt en, en förmyndare (ofta är det förälder, eller nära släkting).

En vuxen människa har däremot för det mesta både rättskapacitet och rättslig handlingsförmåga och kan alltså äga tillgångar, ha skulder och ingå avtal om sådana frågor på egen hand.

Det finns undantag för vuxna, utan att gå in närmare i detalj: Vuxen kan vara ställd under förvaltare, eller vara psykiskt störd. I båda dessa fallen kan den rättsliga handlingsförmåga vara begränsad eller saknas.

Juridiska personer

Juridiska personer är som sagt inte människor. Ett aktiebolag är en juridisk person, och kan äga tillgångar och ha skulder, samt vara part i avtal eller domstol. Däremot kan inte ett aktiebolag själv röra sig i världen och ingå avtal. Därför behöver någon vara ställföreträdare för aktiebolaget. Vem som har rätt att agera som ställföreträdare kan skilja sig beroende på vilken typ av juridisk person det handlar om. I ett bolag är det ofta bolagsmännen, styrelse eller VD:n som innehar rättslig handlingsförmåga och kan agera åt den juridiska personen och till exempel ingå bindande avtal.

Rättskapacitet – förmåga att ha rättigheter och skyldigheter

Rättslig handlingsförmåga – att kunna ingå rättigheter och skyldigheter

Kan sakna **rättslig handlingsförmåga**:

- omyndighet,
- psykisk sjukdom

5-åring kan ärva egendom, men kan ej ingå avtal.
5-åringen har rättskapacitet men ingen rättslig handlingsförmåga.

Kan sakna **rättslig handlingsförmåga**:

- konkurs

Bolag/företag företräds av någon, som ingår avtal.

From:

<https://juridik.kristiansen.nu/> - Juridik på gymnasiet

Permanent link:

<https://juridik.kristiansen.nu/doku.php?id=personraett&rev=1694766389>

Last update: **2023/09/15 08:26**

